

Gdynia, 23.09.2025

miejsowość, data

Imię i nazwisko doktoranta: Natalia Miler-Ogórkiewicz

Nr albumu:

Nr PESEL:

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Dyscyplina naukowa: Socjologia

Tytuł rozprawy doktorskiej:

Architektura szkoły szkołą architektury.

Badania perspektywy ucznia w społeczno-przestrzennym uniwersum szkoły

Streszczenie rozprawy doktorskiej w języku polskim:

Rozprawa dotyczy społeczno-przestrzennego wymiaru szkoły, analizowanego z perspektywy doświadczeń, potrzeb i preferencji uczniów. Jej podstawę teoretyczną stanowi zestawienie dwóch koncepcji: teorii przestrzeni i miejsca Yi-Fu Tuan'a, zakładającej aktywną rolę użytkownika w kształtowaniu miejsca, oraz teorii transmisji kulturowej Pierre'a Bourdieu, wskazującej na nadrzędność instytucji szkoły wobec ucznia. W pracy odwołano się również do studiów nad infrastrukturą, pozwalających uchwycić wielowarstwowość i dynamikę społeczno-przestrzennego uniwersum szkoły. Szczególne znaczenie nadano kategorii „wzorca”, która pozwala porządkować refleksję nad architekturą i organizacją przestrzeni edukacyjnych.

Celem badań było zrekonstruowanie perspektywy dziecka w kontekście szkolnego uniwersum społeczno-przestrzennego. Metodologia badań została oparta na połączeniu narzędzi wywodzących się z różnych dyscyplin – socjologii, pedagogiki i architektury – co umożliwiło wielowarstwowe i interdyscyplinarne ujęcie analizowanego zagadnienia. Przyjęto jakościowe podejście skoncentrowane na dziecku i użytkowniku, pozwalające uchwycić szkołę zarówno jako przestrzeń fizyczną, jak i społeczno-symboliczną. Wykorzystano zróżnicowane techniki, takie jak wywiady, warsztaty, rysunki czy karty pracy, które wzajemnie się uzupełniały i tworzyły pogłębiony obraz doświadczeń uczniów.

Rezultaty wskazują, że uczniowie postrzegają szkołę przede wszystkim jako przestrzeń relacji społecznych, a nie wyłącznie instytucję nauczania. Podkreślają znaczenie różnorodności środowiska edukacyjnego, poczucia bezpieczeństwa, więzi z innymi oraz możliwości aktywnego oswajania przestrzeni. Wyniki sugerują także, że dominujący model typowych szkół nie zawsze odpowiada na potrzeby dzieci, co rodzi pytania o konieczność przemyślenia ich organizacji w kierunku bardziej elastycznych i otwartych wzorców.

Natalia Miler-Ogórkiewicz
(czytelny podpis doktoranta)